

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין גרנית סונול קידוחי נפט וגז לבין מיזם מד אשדוד

1. פתח דבר

ביום 21 בינואר 2002 הונחה בפניי בקשה למתן פטור מאישור הסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסכם שעניינו הצטרפותה של גרנית-סונול קידוחי נפט וגז שותפות מוגבלת (להלן: "גרנית-סונול") למד אשדוד, מיזם משותף לחיפושי נפט וגז טבעי (להלן: "מד אשדוד"). על-פי ההסכם, רוכשת גרנית סונול מ-BG International Ltd. (להלן: "BG") 35% מהזכויות במד אשדוד, ונכנסת בנעליה.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר וכי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים בכפוף לתנאים שיפורטו להלן.

2. ההסכם והצדדים

בבקשת הפטור שבפניי מבקשת גרנית סונול לחבור כצד למיזם מד אשדוד, ולרכוש 35% מהזכויות במובלעת אשדוד מידי BG. עם השלמת עסקת הרכישה, תכנס גרנית הכרמל בנעליה של BG להסכם תפעול אשר נחתם בין השותפים במד אשדוד.

גרנית-סונול הינה שותפות מוגבלת אשר הבעלות בה נחלקת בחלקים שווים בין סונול ישראל בע"מ (להלן: "סונול") לבין גרנית הכרמל השקעות בע"מ (להלן: "גרנית הכרמל") וגרנית הכרמל

ניהול נפט וגז בע"מ. גרנית סונול מחזיקה גם במיזמים משותפים אחרים לחיפושי נפט וגז, כדלקמן: 15% מהזכויות בגל A¹, 15% מהזכויות בגל B² וכן 12.5% מהזכויות בגל C³.

גרנית הכרמל הינה חברה ציבורית שגרעין השליטה בה מוחזק בחלקים שווים בידי א.נ.מ. בורוביץ' בע"מ,⁴ וחברת Ruservco B.V. – חברה הולנדית בבעלות Glencore International A.G. (להלן: "גלנקור").⁵ גלנקור הינה אחת משלוש החברות המובילות בעולם בסחר במוצרי דלק ובמחצבים. פעילותה של גלנקור במשק הישראלי מתמקדת בעיקרה במכירת נפט גולמי ושיווק מוצרי דלק לסונול ולחברות דלק אחרות בישראל. גלנקור גם משתתפת במכרזים בינלאומיים של חברת החשמל לאספקת מזוט.

גרנית הכרמל היא שחקנית מרכזית בשוק האנרגיה בישראל, באמצעות שליטתה בסונול⁶ ובסופרגז בע"מ (להלן: "סופרגז"). סונול נמנית על שלוש חברות הדלק הגדולות והותיקות בישראל בתחום שיווק מוצרי הדלק והפצתם. סופרגז היא החברה השלישית בגודלה בישראל למכירת גז פחמימני מעובה (גפ"מ) ואספקת שירותים נלווים לצריכת גפ"מ.

מד אשדוד הוא מיזם משותף לחיפושי נפט וגז טבעי במימי הים התיכון, במרחק של בין 8 עד 20 קילומטר מהחוף הדרומי של מדינת ישראל, בהתאם לרשיון 242 שניתן מאת משרד התשתיות הלאומיות. ביום 17 בינואר 2002 הודיע הממונה על ענייני הנפט במשרד התשתיות הלאומיות על הענקת חזקה לאיזור מד אשדוד, על שטח של כ-250 קמ"ר, למשך 30 שנים.⁷ נכון להיום טרם

¹ רשיון 308 ("מיכל") לחיפושי נפט וגז הממוקם צפונית למובלעת אשדוד, במרחק גדול מהחוף. נכון להיום טרם נמצא בו גז.

² רשיון 309 ("מתן") לחיפושי נפט וגז הממוקם צפונית מערבית לגל A, במרחק גדול מהחוף. נכון להיום טרם נמצא בו גז. מבנה האחזקות בגל A ו-B הוא כדלקמן: BG International Ltd – 25%; STX (2000) (שותפות מוגבלת) – 20%; כלל תעשיות ואנרגיה בע"מ – 15.6%; גרנית-סונול – 15%; דור כימיקלים בע"מ – 3.6%; מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ – 7.2%; ישראלמקו נב 2 – 5%; דור חיפושי גז (שותפות מוגבלת בבעלות אלון חברת הדלק לישראל בע"מ) – 8.6%.

³ רשיונות 307-304 לחפושי נפט וגז הממוקם צפונית מערבית למד אשדוד, במרחק רב מאד מהחוף. נכון להיום טרם נמצא בה גז. מבנה האחזקות בגל C הוא כדלקמן: כלל תעשיות – 26%; דור כימיקלים – 12%; פטרוכימיים לישראל – 12%; קבוצת ישראלמקו – 8.3%; דור חיפושי גז שותפות מוגבלת – 8.3%; STX (2000) שותפות מוגבלת – 20.8%; גרנית סונול – 12.5%. ביום 31.10.2001 עלה חלקם של השותפים בגל C לשיעור שלעיל, משום שחברת British Gas International, אשר החזיקה 40% בגל C, הודיעה לשותפים בגל C כי היא זונחת את זכויותיה.

⁴ א.נ.מ. בורוביץ' הינה חברה פרטית הנמצאת בשליטת אמיר, נמרוד, ואיה בורוביץ', ילדיו של מר דדי בורוביץ'. החברה מחזיקה ב-26.63% מהון המניות של גרנית הכרמל. למשפחה החזקות נוספות שאינן בתחום האנרגיה, ובכלל זה כ-25% מהון המניות המונפק בחברת כנפיים אחזקות ארקיע בע"מ.

⁵ חברת גלנקור מחזיקה אף היא ב-26.63% מהון המניות של גרנית הכרמל, באמצעות רוזרבקו, ורכשה אחזקות בגרנית הכרמל בסמוך למועד המיזוג בין בורוביץ' השקעות לבין גרנית הכרמל (ביום 7 ביולי 1998). יתר המניות של גרנית הכרמל מוחזקות בידי אמפל החזקות (1991) בע"מ ואמפל תעשיות (ישראל) בע"מ – חברות בשליטת משפחת שטיינמן – בשיעור של 20.2% מהון המניות של גרנית הכרמל, וישעיהו לנדאו בשיעור של 23.18%.

⁶ בסונול מחזיקות גרנית הכרמל וסונפקו בנק סטריט קורפ. שהיא חברה המוחזקות בבעלות מלאה בידי גרנית הכרמל.

⁷ לפי הדין במדינת ישראל אף אדם אינו רשאי לחפש נפט ולהפיקו אלא אם קיבל זכות כזו על פי חוק הנפט. החוק מגדיר שלוש זכויות, שתיים מהן רלוונטיות לשלב החיפוש והשלישית לשלב ההפקה: היתר מוקדם – זו המדרגה הנמוכה ביותר של זכויות נפט. הממונה על ענייני הנפט רשאי להעניק לבעלי היתר מוקדם זכות קדימה לקבלת זכות נפט, לתקופה בת לא יותר מ-18 חודש. ההיתר המוקדם מאפשר לבצע בדיקות מוקדמות, למעט קידוחי ניסיון, בשטח ההיתר. קבלת היתר מוקדם מותנית בהגשת בקשה לשטח מוגדר. אין הגבלה חוקית לגבי גודל מקסימלי של שטח היתר מוקדם או מספר ההיתרים שינתנו למקבל יחיד. רשיון – זו המדרגה השנייה של זכויות נפט. הרשיון מעניק זכות בלעדית לעבודות החיפוש ומאפשר קידוחי ניסיון וקידוחי פיתוח. הרשיון מוענק לתקופה ראשונית של 3 שנים וניתן להאריכה עד 7 שנים. שטח רשיון אינו יכול לעלות על 400 אלף דונם, שטח רשיונות כולל למחזיק אינו יכול לעלות על 4 מיליון דונם, וסך הרשיונות למחזיק לא יכול לעלות על 12. חזקה – אם מתגלה נפט בשטח לגביו ניתן

ידוע אם מיזם מד אשדוד מכיל כמות מסחרית של גז טבעי הניתנת להפקה. אם תחזיות הצדדים למיזם יעלו יפה, יפיק מיזם מד אשדוד בשנים הקרובות בין 1 ל-3 BCM גז טבעי, ויענה על חלק לא גדול מצורכי המשק הישראלי לתקופה של 10 שנים.

הזכויות במד אשדוד מוחזקות בידי מספר גופים כדלקמן: BG – 35%; ישראל מקו אינק., נפטא חיפושים - שותפות מוגבלת, חנ"ל ים המלח – שותפות מוגבלת, ישראל מקו נגב 2 - שותפות מוגבלת ונפטא חברה ישראלית לנפט בע"מ (להלן, ביחד: "**קבוצת ישראל מקו**") - 28.4%; כלל תעשיות ואנרגיה בע"מ (להלן: "**כלל תעשיות ואנרגיה**") - 7.8%; דור כימיקלים בע"מ (להלן: "**דור כימיקלים**") - 1.8%; דור גז בע"מ (להלן: "**דורגז**") - 1.8%; מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ (להלן: "**פטרוכימיים לישראל**") - 3.6%; דלק קידוחים שותפות מוגבלת (להלן: "**דלק קידוחים**") - 21.76%.

BG, חברה פרטית המאוגדת באנגליה, הינה חלק מתשלובת חברות המוחזקת בידי BG Group PLC - חברה ציבורית הנסחרת בבורסות ניו-יורק ולונדון (להלן: "**קבוצת BG**").⁸ קבוצת BG פועלת בלמעלה מ-20 מדינות בעולם בכל מקטעי הגז הטבעי כדלקמן: חיפוש והפקת גז טבעי (לרבות מכירתו ושיווקו), פעילות בתחום הגז (גז טבעי נוזלי), הולכה וחלוקה של גז טבעי⁹ וכן בניית והפעלת תחנות כוח הפועלות על גז טבעי. בנוסף פועלת קבוצת BG בעולם גם בתחום ה-CNG, תחום שעניינו הנעת כלי רכב באמצעות גז טבעי. בישראל לחברה זכויות רבות בקידוחי נפט וגז טבעי, בחלקם נתגלו כמויות מסחריות של גז, ובכוונתה לעסוק גם במקטעי החלוקה, המכר והשיווק. BG מחזיקה גם בכמות גדולה של גז טבעי שנתגלה ברשיונות קידוח המצויים במים הטריטוריאליים הנתונים לשליטתה של הרשות הפלשתינית,¹⁰ כאשר כבר היום מתנהל משא ומתן עם לקוחות פוטנציאליים בישראל לאספקתו, וכן בכמות גדולה של גז טבעי שנתגלה בקידוחים שערכה BG בשטחי מצרים, בסמוך לגבול הישראלי.

קבוצת ישראל מקו הינה קבוצת תאגידים הנשלטת בידי י.ו.א.ל. ירושלים אויל אקספלוריישן בע"מ, חברה ציבורית הנשלטת בידי אקויטל בע"מ.¹¹ הקבוצה מחזיקה ב-28.4% במובלעת אשדוד, ונבחרה בידי חברי המיזם לתפקיד המפעיל. התאגידים בקבוצת ישראל מקו עוסקים בעיקר בתחום חיפוש והפקה של נפט וגז טבעי, הן בישראל והן מחוצה לה, כאשר חלקם נסחרים בבורסה

רשיון, זכאי בעל הרשיון לקבל את המדרגה השלישית של זכויות הנפט: "חזקה". תקופת החזקה הראשונית היא ל-30 שנה, והיא ניתנת להארכה עד 50 שנה. החזקה מעניקה זכות בלעדית לחיפוש ולהפקה של נפט בשטח החזקה. שטח חזקה אינו יכול לעלות על 250 אלף דונם, וסך שטחי החזקה אינם יכולים לעלות על שלושה מיליון דונם למחזיק. בעל חזקה זכאי, על-פי חוק הנפט, להוליד ולשווק את הנפט המופק בשטח החזקה. זכות זו ניתנה מבעלי חזקה במסגרת חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב – 2002.

⁸ BG מוחזקת בבעלות מלאה בידי חברת האחזקות BG Energy Holdings Ltd. (להלן: "**אחזקות BG**"), המוחזקת בבעלות מלאה בידי קבוצת BG.

⁹ כהגדרתם בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב – 2001.

¹⁰ התגלויות ברשיון עזה מרינה, הסמוך לחופים הנתונים לשליטת הרשות הפלשתינית, מוחזקות בעיקר בידי חברת British Gas Great Britain, חברה אנגלית פרטית המוחזקת בבעלות מלאה של BG אחזקות. ברשיון זה נתגלו כמויות גדולות של גז טבעי שהיקפו נע בין 35 ל-40 BCM.

¹¹ אקויטל בע"מ הינה חברה ציבורית הנסחרת בבורסה לניירות ערך בת"א, והנשלטת (74%) בידי United Kingsway Ltd (חברה בבעלות מלאה של מר חיים צוף). יתר המניות בחברת אקויטל (26%) מוחזקים בידי כרמון ניהול ונכסים (1997) בע"מ (חברה בשליטת אברהם לבנת בע"מ).

לניירות ערך בת"א וחלקם בבורסת הנאסד"ק. בבעלות הקבוצה קיימים גם נכסים שונים מתחום הנפט והגז, המצויים בארה"ב. לאחרונה זכתה נפטא במכרז חברת החשמל לישראל בע"מ ליצרני חשמל פרטיים, והיא עתידה להקים תחנת כוח לייצור חשמל בשטחו של קיבוץ גן שמואל.

כלל תעשיות ואנרגיה הינה חברה המוחזקת בבעלות מלאה בידי כלל תעשיות והשקעות בע"מ (להלן: "**כלל תעשיות**"), וזו האחרונה נשלטת בידי אי.די.בי חברה לפתוח בע"מ.¹² כלל תעשיות הינה חברת השקעות ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסת תל אביב ואשר עיקר אחזקותיה בתחומי התעשייה והטכנולוגיה המתקדמת. כלל תעשיות פועלת גם באמצעות חברות בנות, חברות מסונפות ואחרות, הפועלות בארץ ובחו"ל, בעיקר ברכישה, בהקמה ובפיתוח של חברות בתעשיות שונות.

דור כימיקלים, הינה חברה ציבורית הנשלטת בידי משפחת דנקנר, והעוסקת בייצור, ייצוא, שיווק ויבוא של כימיקלים.

דורגז הינה חברה פרטית בבעלות מלאה של אלון חברת הדלק לישראל בע"מ (להלן: "**אלון**"), באמצעות החזקתה של זו האחרונה, בשיעור של 100%, בחברת דור אנרגיה (1988) בע"מ (להלן: "**דור אנרגיה**").¹³ דורגז עוסקת בשיווק והפצת גז"מ ובאספקת שירותים נלווים לצריכתו (לרבות ציוד גז). לאחרונה רכשה החברה, באמצעותה ובאמצעות אלון ודור חיפושי גז¹⁴ אחזקות נוספות בתחום חיפושי הגז הטבעי כדלקמן: 8.6% מהזכויות בגל A, 8.6% מהזכויות בגל B, 8.3% מהזכויות בגל C, 1.8% מהזכויות במד יבנה¹⁵, 1.8% מהזכויות במד אשדוד ו-1.8% מהזכויות ברשיונות שקמה ים¹⁶. לדורגז ניתנה אופציה לרכוש את יתרת זכויותיה של דור כימיקלים ברשיונות גל A, B, C, ברשיון שקמה ים, ברשיון מד יבנה וברשיון מד אשדוד - כך שעם מימוש האופציה תחזיק דורגז ב-3.6% ממד אשדוד.¹⁷

חברות האם של דורגז – דור אנרגיה ואלון - עוסקות בשיווק מוצרי נפט והפצתם, לרבות באמצעות תחנות תדלוק בבעלותם, ולאחר מיזוגן הן החברה הרביעית בגודלה בתחום זה בישראל.

פטרוכימים לישראל, הינה חברת אחזקות והשקעות ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב, ונשלטת בידי מודגל תעשיות (99) בע"מ. אחזקתה העיקרית של פטרוכימים לישראל הינה ב-50% ממניות כרמל אולפנינים בע"מ העוסקת ביצור ושיווק חומרי גלם לתעשיית הפלסטיקה.

¹² אי די בי הינה תשלובת החזקות אדירה המחזיקה במספר רב של תאגידים העוסקים במגוון תחומים נרחב במשק הישראלי.

¹³ רק בשנים האחרונות רכשה אלון את הבעלות המלאה בדור אנרגיה (המיזוג בין החברות אושר בידי הממונה על הגבלים עסקיים ביום 8 בספטמבר 1999, תיק מיזוג 3186). בעלי המניות באלון הם כמפורט להלן: אפריקה ישראל סחר וסוכנויות בע"מ (חברה בבעלות מלאה של אפריקה ישראל להשקעות בע"מ) – 26.15%; השקעות ביילסול (1987) בע"מ (חברה פרטית בשליטת שרגא בירן ודוד ויסמן) – 37.2%; ארגוני קניות של קיבוצים ומושבים – 34.65%.

¹⁴ שותפות מוגבלת תהמוחזקת בידי דור אנרגיה (1988) בע"מ (כשותף מוגבל) ובידי דורגז (כשותף כללי).

¹⁵ במד יבנה חברים מספר גופים כדלקמן: BG – 35% (המכהנת גם בתפקיד המפעיל); כלל תעשיות – 7.8%; דור כימיקלים – 1.8%; דורגז – 1.8%; פטרוכימים לישראל – 3.6%; ישראלמקו – 42%; דלק קידוחים – 8%.

¹⁶ תוקפו של רשיון שקמה ים פג לאחרונה.

¹⁷ אופציה זו בתוקף רק עד ליום 28.11.02.

דלק קידוחים היא שותפות מוגבלת הנשלטת בידי מר יצחק תשובה.¹⁸ קבוצת דלק פועלת בשוקי האנרגיה בישראל, בעיקר באמצעות דלק חברת הדלק הישראלית (להלן: "דלק"), דלק מערכות אנרגיה בע"מ, והחזקותיה בתחום הפטרוכימיה. בתחום שיווק מוצרי הדלק והפצתם נמנית דלק על שלוש החברות הגדולות והותיקות בישראל. נוסף על כך, דלק שולטת במיזם ים תטיס לחפוי נפט וגז טבעי¹⁹ אשר נכון להיום הינו בעל התגליות הגדולות ביותר של גז טבעי בישראל.

3. השפעת ההסכם על התחרות

בקשת הפטור שבפניי עוסקת בכניסתה של גרנית הכרמל למד אשדוד – מיזם משותף העוסק בקידוחי גז טבעי ובהפקתו. במד אשדוד מחזיקות שלוש חברות המתחרות ביניהן במספר שווקים במשק האנרגיה בישראל, העיקריים שבהם – שיווק תזקי נפט לתחנות תדלוק ושיווק והפצת גפ"מ: **גרנית הכרמל** – באמצעות שליטתה בסונול ובסופרגז; **קבוצת דלק** – באמצעות שליטתה בדלק ובחברה האמריקאית ישראלית לגז בע"מ (אמישראל); **דורגז** – בשל עיסוקה בתחום הגפ"מ ובשל תחומי העיסוק של השולטות בה – דור ואלון.

דורגז מחזיקה ב-1.8% מהזכויות במד אשדוד, וכוח הצבעתה כאחוז החזקותיה. משום כך, אף אם תחבור דורגז לגרנית הכרמל במסגרת הסכמי הצבעה, לא יעלה בידן לכוון את פעילויות המיזם, שכן אחוז אחזקותיהן המצרפי אינו מגיע לשיעור של 64.20%²⁰. כמו-כן, מאחר שבמובלעת אשדוד טרם נתגלו כמויות מסחריות של גז טבעי, שוויו הכלכלי של המיזם נמוך לעין ערוך משוויו הכלכלי של כל אחת מהחברות בנפרד. מטעמים אלו, ובנסיבות הקיימות, לא ראיתי לנכון להגביל את גרנית הכרמל בכניסתה למיזם רק משום שדורגז מחזיקה בחלק קטן מהזכויות בו.

קבוצת דלק, לעומת זאת, מחזיקה בשיעור גבוה מהזכויות במובלעת אשדוד, ושולטת, כאמור, במיזם ים תטיס. לפיכך, גוברים החששות התחרותיים הנובעים מחבירה של שני מתחרים למיזם משותף בתחום הצפוי להתחרות בשוק בו הם פועלים. הבעיות התחרותיות העולות במצב דברים זה פורטו בהרחבה רבה במסגרת הנימוקים המופיעים בהחלטת קודמי בדבר אי מתן פטור מאישור הסדר כובל בעניין ים תטיס,²¹ והניתוח התחרותי המופיע בו, יפה וישים אף בענייננו. משום כך, ראיתי לנכון שלא לאשר ישיבה משותפת של גרנית הכרמל וקבוצת דלק במיזם מד אשדוד.

הפרדה בין גרנית הכרמל לבין קבוצת דלק יכול שתושג באחת משתי דרכים, והכל בהתאם להחלטת קבוצת דלק לאור התנאים שהושתו עליה במסגרת הסכמת הממונה למיזוג בין דלק לבין

¹⁸ קבוצת תשובה מחזיקה ב-62% מהון המניות בדלק קידוחים: דלק קידוחים היא שותפות מוגבלת המוחזקת על-ידי דלק ניהול קידוחים (1993) בע"מ (12.3%) שהיא השותף הכללי ואוחזת ב-100% מזכויות הניהול, דלק השקעות ונכסים בע"מ (2.8%), דלק מערכות אנרגיה בע"מ (46.9%) – כולן נשלטות במישרין או בעקיפין על ידי מר יצחק תשובה. החזקות הציבור שם עולות כדי 38%.

¹⁹ במיזם ים תטיס חברים שלושה גופים: Samedan Mediterranean Sea (47.06%), דלק קידוחים (שותפות מוגבלת) (27.77%) ואבנר חיפושי נפט (שותפות מוגבלת) (להלן: "**אבנר**") (25.17%). גופים אלו התאגדו באמצעות הסכם הפעלה ביום 1 בספטמבר 1998.

²⁰ שיעור זה נקבע בהסכם התפעול כשיעור הנחוץ לקבלת החלטות.

²¹ **החלטה בדבר אי מתן פטור מאישור הסדר כובל – מיזם ים תטיס, גרנית הכרמל השקעות בע"מ; 2000 הגבלים עסקיים** 3008959.

ים תטיס.²² בחירה של דלק בחלופה הראשונה לתנאי מיזוג דלק ים תטיס פירושה מכירה מוחלטת של זכויותיה במד אשדוד, דבר אשר ימנע בעלות משותפת של סונוול ודלק במיזם שבפניי. על-פי חלופה זו, כניסה של גרנית הכרמל לשוק הגז הטבעי אינה צפויה לגרוע מן התחרות בשוק זה. מאידך, בחירה של דלק בחלופה השנייה לתנאי מיזוג דלק-ים תטיס, פירושה החזקה משותפת של קבוצת דלק ושל גרנית הכרמל במיזם שעניינו חיפוש נפט וגז טבעי, ומצב זה עשוי להקטין את התחרות בין הקבוצות - הן בשוק התזקיקים והן בשוק הגז הטבעי, כפי שפורט בהרחבה, כאמור, בנימוקי קודמי בעניין ים תטיס.

בשל האמור לעיל, ראיתי לנכון להתנות את הפטור בתנאים המפורטים להלן שעניינם שלילת השימוש בזכויות הנרכשות על-ידי גרנית הכרמל במובלעת אשדוד, אשר יש בכוחן לכוון קבלת כל החלטה שהיא במיזם, כל עוד קבוצת דלק היא בעלת זכויות בו. כאשר באם תחליט דלק להמשיך ולהחזיק בזכויותיה במובלעת אשדוד – תיאלץ גרנית הכרמל למכור זכויותיה שלה לידי אחר.²³

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, בכפוף לתנאים שלהלן:

חלק א': הגדרות

"אדם" – לרבות תאגיד;

"אדם קשור" – יראו אדם כקשור לכל תאגיד השולט בו, לכל תאגיד הנשלט על-ידו ולכל תאגיד הנשלט בידי מי מאלה, וכן לכל תאגיד בו מחזיק אדם במישרין או בעקיפין 20% או יותר מזכות כלשהי בתאגיד;

"במישרין או בעקיפין" – לרבות בכל אחד מאלה:

- א. באמצעות אדם אחר, קשור או שאינו קשור, או ביחד עימו;
- ב. באמצעות שלוח או נאמן;
- ג. ביחד עם אחר בשיתוף פעולה לפי הסכם;
- ד. באמצעות זכויות המוקנות לפי הסכם;
- ה. מכוח החזקה או רכישה בידי קרוב, חברת נאמנות או חברת רישומים;

"גרנית הכרמל" – כל אחד מאלה:

²² ראו החלטה בדבר אישור מיזוג בתנאים – דלק השקעות ונכסים בע"מ, ים תטיס; 2000 הגבלים עסקיים 3009136.

²³ בתנאי מיזוג דלק – ים תטיס נקבע כי מועד הבחירה של דלק בין שתי החלופות תהיה עד ליום 31.12.01. אולם ביום 31.12.01, לאור בקשת דלק, החלטתי על שינוי תנאי זה במיזוג כך שהמועד לבחירתה של דלק הוא עד ליום 31.06.02, בעוד המועד שקבע קודמי למכירת הזכויות וההחזקות של דלק נותר על כנו (היינו יום 31.12.02).

- א. גרנית הכרמל השקעות בע"מ ;
- ב. גרנית-סונול קידוחי נפט וגז ;
- ג. גרנית הכרמל ניהול נפט וגז בע"מ ;
- ד. סונול ישראל בע"מ ;
- ה. כל מי שהוא אדם הקשור באחד או יותר מאלה.

"החוק" - חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ;

"היום הקובע" – יום רכישת זכות כלשהי במובלעת אשדוד על-ידי גרנית הכרמל.

"הסדר" – בין במפורש ובין מכללא, בין בכתב ובין בעל-פה או בהתנהגות, בין במישרין ובין בעקיפין, בין אם הוא מחייב על-פי דין ובין אם לאו ;

"הסכם" – לרבות הסדר ;

"הסכם הרכישה" – Sale and Purchase Agreement בין גרנית-סונול קידוחי נפט וגז טבעי (שותפות מוגבלת) לבין BG International Ltd.

"זכות בתאגיד" - כל אחת מאלה :

- א. בעלות במניות, החזקה בהן או זכות להן ;
- ב. זכות הצבעה ;
- ג. זכות למנות דירקטור או מנהל כללי (או מינוי מי מהם בפועל) ;
- ד. זכות לרווחים או קבלתם בפועל ;
- ה. זכות לעודפי פירוק או קבלתם בפועל - ולרבות זכויות מקבילות לפי הסכם ;
- ו. כל זכות שתוכנה כתוכן זכות כאמור בפיסקאות (א) עד (ה), אף אם תוארה שונה ;

"מד אשדוד" – מיזם משותף לחיפוש נפט וגז טבעי במימי הים התיכון מול חופי מדינת ישראל, שהוקמה על יסוד הסכם תפעול מחודש יוני 1988 בעקבות רשיון שניתן מאת משרד התשתיות הלאומיות (רשיון מס' 242).

"קבוצת דלק" – כל אחד מאלה :

- א. דלק קידוחים – שותפות מוגבלת ;
- ב. דלק ניהול קידוחים (1993) בע"מ ;
- ג. דלק השקעות ונכסים בע"מ ;
- ד. דלק מערכות אנרגיה בע"מ ;
- ה. דלק חברת הדלק הישראלית בע"מ ;
- ו. כל מי שהוא אדם קשור באחד או יותר מאלה ;

"קידוחי Sole Risk" – קידוח כמשמעו בסעיף 16 ל-JOA.

"תנאי מיזוג דלק ים תטיס" – תנאי הממונה על הגבלים עסקיים מיום 11 באוקטובר 2000 בתיק מיזוג 4111: דלק השקעות ונכסים בע"מ – שותפות ים תטיס; וכן שינוי תנאים אלה בהחלטתי מיום 31 בדצמבר 2001.

"תקופת המעבר" – תקופה שראשיתה ביום הקובע וסופה במועד בו תחדל קבוצת דלק להחזיק בזכות כלשהי, במישרין או בעקיפין, במד אשדוד;

"JOA" – הסכם התפעול בין בעלי הזכויות במובלעת אשדוד מיום 30 ביוני 1988, לרבות נספחיו ותיקוניו, כפי שהוא במועד הגשת בקשת הפטור;

חלק ג': הקפאת זכויותיה של גרנית הכרמל במובלעת אשדוד

3. כל עוד מחזיקה דלק או אדם קשור בה בזכות כלשהי במד אשדוד, לא תפעיל גרנית הכרמל, במישרין או בעקיפין, כל זכות במיזם זה, ולא תהיה לה כל טובת הנאה בו.

4. מבלי לגרוע מכלליות האמור, גרנית הכרמל לא תצביע, לא תנהל, לא תמנה נושאי משרה, ולא תקבל רווחים ממד אשדוד; אין באמור בסעיף זה כדי למנוע מגרנית הכרמל מלהצטרף לקידוחי Sole Risk אשר לדלק אין, במישרין או בעקיפין, כל זכות בהן.

חלק ד': מכירת זכויותיה של גרנית הכרמל במובלעת אשדוד

5. אם תודיע דלק במועד הקבוע בתנאי מיזוג דלק ים תטיס, כי היא נותרת בעלת זכויות במד אשדוד - גרנית הכרמל לא תחזיק, במישרין או בעקיפין, בכל זכות שהיא במד אשדוד, לא תפעיל כל זכות כאמור ותמכור את כל הזכויות אשר רכשה בהתאם לתנאים אלה, תוך 90 יום ממועד בחירתה של דלק כאמור.

6. לצורך השלמת תנאי 5 לעיל, גרנית הכרמל תספק לכל רוכש פוטנציאלי, לפי בקשתו, בתום לב ובכפוף לחתימה על הסכם מקובל לשמירה על סודיות, כל מידע הנחוץ באופן סביר להערכת שווי החזקותיה במד אשדוד. בנוסף, תאפשר גרנית הכרמל לכל רוכש פוטנציאלי בתום לב גישה אל מתקני מד אשדוד ואל כל המידע הפיננסי התפעולי וכן לכל מסמך ומידע אחר הנחוצים באופן סביר לצורך הערכת שווי החזקותיה במד אשדוד, ככל שאלה מצויים בידיה או בשליטתה.

7. גרנית הכרמל תתעד תיעוד מלא ומפורט את כל הצעדים שנקטו על-ידה לצורך השלמת תנאי 5 לעיל.

חלק ה': מכירה באמצעות נאמן

8. גרנית הכרמל תפקיד בידי הממונה, 14 ימים ממועד מתן פטור זה, ייפוי כוח בלתי הדיר, הסכם נאמנות ושטרי העברת זכויות והחזקות לביצוע המכירה האמורה בסעיף 5, להנחת דעתו של הממונה, כשהם חתומים, וכל הפרטים הנדרשים בהם והידועים ממולאים כנדפוש.

9. עבר יום 31.1.03 וקבוצת דלק עודה מחזיקה בזכויות במד אשדוד - יעביר הממונה את ייפוי הכוח הבלתי הדיר, הסכם הנאמנות ושטרי העברת הזכויות וההחזקות, לידי הנאמן.

10. הנאמן ימכור את הזכויות לצד שלישי, בהתאם לאמור להלן:

- א. הזכות לבצע את המכירה תהיה בידי הנאמן בלבד, בכפוף לכל הנחיה של בית משפט מוסמך;
- ב. לנאמן יוקנו מלוא הכוחות והסמכויות הדרושים לביצוע המכירה, והוא רשאי לנקוט בכל האמצעים הסבירים כדי לבצעה;
- ג. מכירת העסק תיעשה בהקדם האפשרי, לפי שיקול דעת הנאמן;
- ד. לנאמן או למי מטעמו תינתן זכות גישה מלאה ובלתי מופרעת למתקני מד אשדוד, ספריי, רשומותיו וחשבונותיו, כפי שהוקנתה לגרנית הכרמל. גרנית הכרמל תספק לנאמן, או למי מטעמו, לפי דרישה, כל מידע הנחוץ באופן סביר לצורך ביצוע המכירה שיש לה גישה אליו;
- ה. גרנית הכרמל לא תנקוט בכל פעולה שיש בה כדי להפריע לביצוע המכירה על-ידי הנאמן, ובהתאם לבקשתו תסייע לו בכל פעולה הנחוצה באופן סביר לצורך ביצוע המכירה;
- ו. בסיום כל חודש קלנדרי, החל מן המועד בו הועברו לנאמן המסמכים כאמור בסעיף 8 לעיל, יעביר הנאמן לידי הממונה דו"ח בכתב אודות הפעולות שננקטו על-ידו בקשר לביצוע המכירה. הדו"ח יכלול פירוט מלא של כל המגעים המהותיים, המשא ומתן, ההצעות, תכנס וזהות האנשים או התאגידים המעורבים;
- ז. הנאמן יתעד תיעוד מלא ומפורט של כל הצעדים שננקטו על-ידו לצורך השלמת המכירה, ירכז אותם באופן נפרד ויאפשר לממונה גישה למידע זה על-פי דרישתו;
- ח. שכרו של הנאמן ישולם על-ידי גרנית הכרמל, אשר תישא גם בכל הוצאותיו הסבירות;
- ט. הנאמן יהיה רשאי להיעזר, על חשבונה של גרנית הכרמל, ברואי חשבון, עורכי דין, שמאים ובעלי מקצוע אחרים, ככל שיהא הדבר נחוץ באופן סביר לביצוע המכירה;
- י. בתקופת הנאמנות יעשה הנאמן שימוש בשיקול דעתו המוחלט לצורך קבלת החלטות הנחוצות לתפעולו השוטף של המיזם, ואשר לא ניתן לדחות עד למועד מכירת הזכויות במד אשדוד;
- יא. הפסיק הנאמן לפעול או חדל מלפעול במיומנות הראויה, או לא ביצע את המכירה בתוך ששה חודשים מהיום הקובע, רשאי הממונה לפנות בכל עת לאחר מכן, לראש לשכת עורכי הדין או לבית משפט מוסמך, בבקשה כי ינקבו בשם נאמן חלופי; הנאמן החלופי יהפוך לנאמן מעת הסכמתו לכהן ככזה.

חלק ו': הודעות

11. גרנית הכרמל או הנאמן, לפי העניין, ימסרו לממונה הודעה על כל עסקת מכירה צפויה בהתאם לתנאים אלה שתנאיה סוכמו והושלמו, מייד עם השלמת תנאיה, ולפני ביצועה.

12. הממונה יודיע לגרנית הכרמל או לנאמן, לפי העניין, ולפני ביצוע העסקה, אם זהות הרוכש המוצע ופרטי העסקה המוצעת צריכים לאישור לפי פרק ב' או לפי פרק ג' לחוק.

חלק ז': מימון

13. גרנית הכרמל לא תהיה שותפה ולא תסייע במימון, במישרין או בעקיפין, ברכישת כל זכות במד אשדוד.

חלק ח': הסכמים בעתיד

13. פטור זה חל על הסכם הרכישה ועל ה-JOA כנוסחם במסגרת בקשת פטור זו. כל שינוי במסמכים אלה וכל הסכם נוסף שגרנית הכרמל מבקשת להיות צד לו, ושעניינו שינוי מאופי או משיעור זכויותיה של גרנית הכרמל במד אשדוד - טעונים אישורו הנפרד של הממונה.

תוקפו של פטור זה לחמש שנים מיום מתן החלטתי זו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרום

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ב' באייר התשס"ב

14 באפריל 2002